

Фикҳ дарслари (118-дарс). Маҳси ва тахтакачга масҳ тортиш ва синдирувчилари (учинчи мақола)

13:00 / 07.01.2021 4468

مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ لَيْلِ لَوَسَّرْنَا نَعْلَهُ لَلِضَرْبِ عَمَلِ نَع
دَسَبِ نَسْلِ اِبْحَصْ اَوْرِنِي لَوَسَّرْنَا نَعْلَهُ لَوَسَّرْنَا نَعْلَهُ لَوَسَّرْنَا نَعْلَهُ
حَيْص

Муғийра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам таҳорат қилдилар ва икки жавробларига ҳамда кавушларига масҳ тортдилар».

«Сунан» эгалари саҳиҳ санад ила ривоят қилишган.

Ушбу ҳадисдаги «жавроб» нима эканини уламоларимиз узоқ таҳлил ва баён қилганлар.

«Жавроб» сўзи асли «кавроб» шаклида бўлиб, араб тилига бошқа тилдан кириб қолган экан.

«Қомусул Муҳийт» ва «Лисонул Араб» номли энг мўътамад луғат китобларида айтилишича, жавроб кишининг оёқларига ўраладиган нарса экан. Буни машҳур уламолардан Тийбий ва Шавконий ҳам тасдиқлашган.

Шавконий: «Махси юмшоқ ошланган теридан қилинади, чориқ унинг устидан кийилади, жавроб эса чориқдан ҳам катта бўлади», деганлар.

Ибн Арабий, Айний ва бошқа уламолар: «Жавроб жундан тўқилган бўлиб, ўта совуқ ўлка одамлари кияди», деганлар.

У руслардаги «пийма» номли оёқ кийимига ўхшаш нарсадир.

«Жавроб» ҳақида уламоларнинг гаплари турлича бўлиши у оёқ кийимнинг ҳар юртда ҳар хил бўлиши сабабидандир. Бунга «дўппи» деб аталган бош кийим турли юртларда турлича бўлиши мисол бўла олади.

Абдурраззоқнинг ривоятига кўра, Абу Масъуд Ансорий жавроби ва кавушига масҳ тортар экан.

Нима бўлганда ҳам, ҳамма уламолар масҳ тортиш учун ўша оёқ кийими масҳ муддатида юриб туришга яроқли бўлиши, сув, лой каби турли нарсаларни оёққа ўтказмаслиги кераклигига иттифоқ қилганлар.

Ҳозирги пайтда баъзи араб юртларида юпқа латтадан бўлган замонавий пайпоқлар «жавроб» дейилади. Баъзи бир одамлар ана шу «жавроб» ҳадисда зикр қилинган «жавроб» деб, унга ҳам масҳ тортса бўлади, дея фатво бермоқдалар. Бу мутлақо нотўғридир. Ким бу гапни эшитса, асло қабул қилмаслиги керак. Агар олдин билмай қабул қилган бўлса, энди ундан қайтиб, пайпоққа масҳ тортмаслиги лозим.

Мужтаҳид уламоларнинг ҳаммалари: «Бир фарсах масофага сафар қилишга ярайдиган, тагидаги нарсанинг шаклини билинтирмай турадиган, устидан тери қопланган жавробдан бошқасига масҳ тортиб бўлмайди», деганлар.

Бунда бетаҳоратлик етишидан аввал иккиси тўлиқ таҳорат ила кийилган бўлиши шарт.

Яъни аввал тўлиқ таҳорат қилиб, оёқларини ювиб олгандан кейин махсини кияди. Икки махсини тўлиқ таҳорат билан кийган одам маълум муддатдан сўнг таҳорати кетса, янгидан таҳорат олаётганда махсисига масҳ тортса жоиз бўлади. Аммо таҳоратсиз ҳолда махсини кийиб олиб, кейин таҳорат қилганда масҳ тортиш мумкин эмас.

Бу шарт тахтакачга қўйилмайди.

«Тахтакач» деганда аслида суяк синганда ёки бирор жойи чиққанда икки тарафдан тахта ёки шунга ўхшаш нарсани қўйиб, боғлашга айтилади. Аммо умуман, жароҳатни боғлаш ёки тўсиб қўйиш, гипслаб қўйиш, ярага бирор нарсани ёпиштириб қўйишлар ҳам шу жумладандир.

Бунга ўхшаш ҳолатларда тўлиқ таҳоратли бўлиш шарт эмас. Қандай ҳолатда бўлса ҳам, майли.

(Давоми бор)

«Кифоя» китобининг биринчи жузидан